

fra den Forestilling, at det af Bøndestanden vilde blive betragtet som en Tvangsforholdsregel, hvis Loven bliver staaende saaledes, som den er, at det siges dem, at de inden et Aar fra Commissionens Ansættelse skulle give Erklæring, om de vilde have deres Gaarde til Selveiendom. Vi troe, at det vil blive betragtet som en tvingende Bestemmelse, og have anseet det uønskeligt, for at det størst mulige Antal af de nuværende Fæstere kunne faae deres Gaarde til Selveiendom, at have denne Tvang saavidt muligt. Det er nu ganske vist, at, skjøndt Forpligtelsen til at erklære sig udstrækkes til 3 Aar, saa vedbliver Tvangen alligevel at være tilstede; men Fæsterne have da et større Tidsrum at løbe paa; og, skjøndt det er at formode, at den Commission, som efter Lovforslaget vil blive nedsat, for at sætte Fæstere ind i Sagen, vil være istand til at give de Allerfleste af dem den fornødne Veiledning, saa er det dog ogsaa rimeligt, at Adskillige kunne viffe af forskjellige Grunde, ikke blot af Mistænksomhed imod, at der nu sættes dem en bestemt Frist, men ogsaa af andre særlige Grunde, som det ikke er let for Trediemænd at trænge ind i, at faae en endnu længere Betænkningstid; og, da det dog er Opgaven ved den Foranstaltning, som skal føres igjennem ved nuværende Lov, at bevare Fæstegaardene i de nuværende Fæstere's Familier, saavidt muligt ogsaa som Selveiendom, saa have vi troet, fremdeles at burde holde paa et Forslag, som efter vor Overbeviisning vilde medføre en større Tilbøielighed hos Fæsterne paa Domainerne til at gaae ind derpaa. Jeg maa endnu sluttelig bemærke, at de to Forslag, som ere stillede af os til Paragrapherne 11 og 12, ikke ere Andet end Redactionsforandringer, som maae ansees for en nødvendig Følge, dersom Forslaget til § 10 antages, og derfor er der ikke noget Videre at anføre om disse tvende sidste Forslag.

H. Sørensen: Det er nu ganske vist i disse Fæstebønders egen Interesse, at deres Betænkningstid, om de vilde overtage Stederne til Eiendom efter den Vurderingssum, som Com-

missionen ansætter, ikke bliver alifor lang (Hør!). Thi, dersom denne Udsættelse bliver, saaledes som det her er foreslaaet, 3 Aar, saa er der Fare for, at de Ubestemte, de Brøvlagte, aldrig vilde komme til Ænighed med sig selv (Munterhed), og derfor hjælper man dem ikke ved en saadan Hensand, men man hjælper dem ud af denne ubestemte Tilstand ved at sige til dem: inden et Aar (som det oprindelige Forslag gaaer ud paa) maae I være bestemt, og saa faae I ikke længere Tidsfrist; derved hjælper man paa deres Ubestemthed og fremmer deres Resolution og deres hele Betænkning, og bringer en Afgjørelse tilveie, der for deres eget Vedkommende er og vil være gavnlig. Det er derved, man skal komme til Hjælp; thi, naar der, hvad Loven nu i det Hele, efter min Formening, leder til, er givet Alle Leilighed til, paa billige Vilkaar at kunne blive Selveiere, vil det kun være deres egen Uforstand, der staaer i veien derfor, og den er det, man ikke skal rette sig efter. Der er i Fortiden skeet de skrækkeligste Forsømmelser og Misbrug i denne Henseende. Det er jo mange Gange seet, at Bønderne i Fortiden ikke have havt den fornødne Forstand paa deres eget Bedste; thi ellers vilde de for lang Tid siden Alle have været Selveiere paa disse gamle kongelige Godser.

Rettelser.

- Nr. 358 Sp. 5706 L. 26 f. o. „Tiden fortuden og til“ læs: „Tiden bagester og til“.
- — Sp. 5707 L. 9 og 8 f. n. „for det gamle Krongodsets Vedkommende. Den Regel“ læs: „for det gamle Krongodsets Vedkommende til den Regel“.
- — Sp. 5708 L. 22 f. o. „Paa Grund af disse Godfers mindre Betænkning“ læs: „Af den Grund og formedelst de andre Godfers mindre Betænkning“.
- Nr. 359 Sp. 5710 L. 19 f. o. „denne ringe Forskjel“ læs: „denne ikke ringe Forskjel“.
- — f. Sp. L. 23 f. o. „Gaardens øvrige Værdi“ læs: „Gaardens fulde Værdi“.